

та ін.

5. Потреби клієнтів диктують необхідність налагодити науково-дослідну діяльність у наступних сферах: медицини, психології, педагогіки, валеології, соціології, соціальної роботи, техніки (електроніки), комп'ютерних наук, управління, і забезпечення діяльності відповідних секцій.

6. У науковій діяльності повинні брати участь всі працівники закладу, як замовники, розробники технологій, консультанти, фахівці з впровадження тощо.

7. Для забезпечення ефективності науково-дослідної діяльності необхідно налагодити керівництво нею, згідно з вимогами сучасної науки про управління.

8. Науково-дослідна робота здійснюється у співпраці з іншими науковими установами аналогічного профілю, як в Україні, так і за кордоном.

Висновок: проведене дослідження дає підстави стверджувати, що реалізація розробленої концепції відкриє нові можливості у вирішенні поставлених завдань, дозволить закладу вийти на новий рівень функціонування і повніше та ефективніше вдовольняти потреби клієнтів.

Гавриленко Т.Л. (м. Чернігів)

Gavrilenko-tanya@yandex.ru

Діяльність державних та громадських організацій у сфері захисту дитинства в УРСР (20-ті рр. XX ст.)

Трансформаційні процеси в українському суспільстві загострили й потребують невідкладного розв'язання проблеми соціального захисту дитинства. Важливим у цьому контексті є вивчення історичного досвіду, зокрема раннього радянського періоду, коли у надзвичайно складних політичних та економічних умовах, масового зубожіння населення, захист і охорона дитинства стали першорядними завданнями уряду й громадськості.

На початку 1920-х рр. РНК України та ВУЦВК видали ряд постанов, які регламентували діяльність державних органів та установ у питаннях

підтримки, допомоги, захисту дитячого населення: «Про дитячі будинки» (1920), «Про заходи боротьби з дитячою безпритульністю» (1921), «Про охорону дитинства» (1921), «Про забезпечення дітей-сиріт» (1923) та ін.

У цей час започатковано спеціальні державні органи, уповноважені здійснювати захист і охорону дитинства. Так, у 1920 р. створено Центральну раду захисту дітей (1920-1922), завданням якої було покращення життя, забезпечення умов для фізичного, розумового і морального розвитку дітей, захист їх від сімейного насилля, боротьба з дитячою безпритульністю, вчинністю, проституцією, піклування про дітей з обмеженими можливостями тощо. При активній підтримці Центральної та місцевих рад захисту дітей проводилися широкомасштабні акції з допомоги дітям («Тижні захисту дітей», «Дні голодних дітей» та ін.), відкривалися дитячі ясла, садки, комуни, клуби.

Організована при ВУЦВК Центральна комісія допомоги дітям (ЦКДД) (1922-1932) протягом десяти років сприяла покращенню становища дітей, ліквідації безпритульності та бездоглядності, опікувалася випускниками дитячих будинків, здійснювала фінансування дитячих закладів, координувала зусилля держави та громадськості у справі допомоги неповнолітнім.

Важливу роль у сфері захисту дитинства відіграв Народний комісаріат освіти УРСР (НКО УРСР), зокрема його структурний підрозділ Головний комітет соціального виховання (Головсоцвих). При секції охорони дитинства й юнацтва Головсоцвиха у 1920 р. утворені інститути дитячої інспекції та комісії у справах неповнолітніх. Діяльність перших спрямовувалася на виявлення дітей, які потребували допомоги, профілактику безпритульності та бездоглядності, організацію роботи з дітьми-вулиці та неповнолітніми правопорушниками, залучення громадськості до цих заходів. Комісії у справах неповнолітніх захищали права та інтереси дітей, надавали їм медичну допомогу, проводили виховну роботу серед неповнолітніх, влаштовували їх у заклади соціального виховання.

У тісній взаємодії з НКО УРСР працювали спеціально створені відділи при народних комісаріатах соціального забезпечення (відділ охорони дитинства, Рада захисту дітей, пізніше – Центральна опікунська рада), охорони здоров'я (відділ охорони материнства й дитинства), праці (міжвідомчі комісії по усуненню малолітніх з робіт, Всеукраїнська комісія по охороні праці підлітків та малолітніх), що дозволяло комплексно вирішувати питання соціального захисту дитячого населення.

За сприяння ЦКДД у 1924 р. організовано громадське товариство «Друзі дітей» (1924-1932), осередки якого поширювалися на підприємствах, установах, у військових частинах, лікарнях. Представники товариства надавали допомогу безпритульним та бездоглядним дітям, брали участь у будівництві дитячих закладів, ініціювали відкриття дитячих клубів, майданів, майстерень, книгозбірень тощо. До справи захисту дитинства долучалися і такі громадські організації, як: Український Червоний хрест, Селянські товариства взаємодопомоги та ін.

Завдяки спільній діяльності держави та громадськості наприкінці 1920-х рр. вдалося охопити навчанням значну кількість дітей, майже подолати безпритульність, збільшити мережу виховних установ й відповідно створити мінімальну захищеність дитячого населення.

Головко Н. І. (м. Київ)

nathol_2008@meta.ua

До питання формування професійної компетентності фахівця соціальної роботи

Входження України до європейського освітнього і наукового простору супроводжується зростанням вимог до рівня професійної компетентності майбутніх фахівців як гаранту конкурентоспроможності на ринку праці та покращення економічних досягнень.

Одним із напрямів модернізації освіти в індустріально розвинених країнах є більш широке використання компетентнісного підходу. Останнім

часом спостерігається явна тенденція до переходу від кваліфікаційної моделі до компетентнісної, а це багато в чому залежить не тільки від отриманих знань, умінь і навичок, а від додаткових якостей, для позначення яких і вживаються поняття “компетенції” і “компетентності”, які більше відповідають розумінню сучасних цілей освіти.

Для вітчизняної системи освіти перехід до системної моделі (кваліфікаційної і компетентнісної в їх єдності) і підготовка компетентного фахівця зумовлена потребами часу і є вкрай актуальною.

Метою даної статті є визначення й обґрунтування системи, змісту та структури професійної компетентності майбутнього фахівця соціальної роботи.

У сучасній психології існують різні підходи, погляди щодо розуміння змісту професійної компетентності.

Компетентнісний підхід означає поступову переорієнтацію домінуючої освітньої парадигми з переважною трансляцією знань, формуванням навичок на створення умов для оволодіння комплексом компетенцій, що означають потенціал, здібності випускника до виживання і стійкої життєдіяльності в умовах сучасного соціально-політичного, ринково-економічного, інформаційного і комунікаційно насиченого простору.

Іншими словами, компетентнісний підхід підсилює власне практикоорієнтованість освіти, акцентує увагу на її результатах. Причому, як результат розглядається не сума засвоєної інформації, умінь і навички, а здатність людини діяти в різних проблемних ситуаціях. Тип цих ситуацій залежить від видів діяльності, які визначаються стандартом спеціальності майбутніх фахівців. Якість результату професійної підготовки розглядається через поняття “компетентності”, які визнаються значущими за межами системи освіти.

Неодмінними умовами успішної трудової діяльності всіх фахівців соціальної роботи є здатність встановлювати взаємини з людьми, комунікабельність, спостережливість, емоційна стійкість, самодисципліна,